

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูส่วนกลาง และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาทั่ว ๆ ไปของกิจกรรมนักศึกษาครูในกรุงเทพมหานคร หรือในวิทยาลัยครูส่วนกลาง

สมมติฐานของการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูส่วนกลาง แตกต่างกัน
๒. อาจารย์ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน
๓. นักศึกษาในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน
๔. ชั้นปีและเพศ ที่แตกต่างกันของนักศึกษา ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาย่อมแตกต่างกันด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ

๑. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
  ๒. การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย
  ๓. การทดลอง เครื่องมือ
  ๔. การรวบรวมข้อมูล
  ๕. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
๑. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์

และนักศึกษา จากวิทยาลัยครูส่วนกลาง ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๖ สถาบัน คือ วิทยาลัย-
ครูจันทระเกษม บ้านสมเด็จฯ สวนสุนันทา สวนดุสิต พระนคร และธนบุรี โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ
Stratified Random Sampling สุ่มอาจารย์ตามคณะวิชา รวมทั้งผู้บริหารระดับอธิการ และ
รองอธิการด้วย และสุ่มนักศึกษาจากชั้นปี กลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถามจำนวน ๔๒๔ คน ได้รับ
แบบสอบถามคืนมาจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๓ คน

๒. การสร้างแบบสอบถาม

ได้กระทำเป็นขั้นตอนโดยขั้นแรกศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากข้อเขียน
เอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ทั้งไทยและ
ต่างประเทศ และศึกษาจากระเบียบวิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูส่วน
กลาง แล้วนำผลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นของ
กลุ่มอาจารย์และกลุ่มนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง โดยแบ่งแบบสอบถาม
ออกเป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่หนึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถาบัน
ที่อยู่ ผู้ตอบเป็นใคร ผู้บริหาร อาจารย์ หรือนักศึกษา เพศ อายุ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจ-
กรรม และทัศนคติที่มีต่อการจัดกิจกรรม ตอนที่สองเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจ-
กรรมนักศึกษา โดยให้ผู้ตอบประเมินค่า (๑-๕) เลือกเพียงคำตอบเดียว การตรวจให้คะแนนแบบ
สอบถามแต่ละฉบับ ใช้วิธีให้คะแนนแทนลำดับคุณภาพสูงมาต่ำ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	๕
เห็นด้วย	=	๔
ไม่แน่ใจ	=	๓
ไม่เห็นด้วย	=	๒
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	๑

๓. การทดลอง เครื่องมือ

การทดลองแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามและปรับแก้ข้อบกพร่อง
บางประการของข้อคำถามนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน คือ นำแบบสอบถามไปสอบกับกลุ่มตัว
ตัวอย่างที่เลือกไว้สำหรับการทดลอง เครื่องมือ ซึ่งเป็นอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
จำนวนกลุ่มละ ๒๐ คน รวมเป็น ๔๐ คน นำแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด ๖๑ ข้อ มาตรวจให้คะแนน

ทุกฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์รายข้อ โดยใช้เทคนิค ๒๕ % กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ และใช้ t-test ทดสอบเลือกข้อที่มีอัตราส่วนวิกฤต มีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ขึ้นไป ได้จำนวน ๕๕ ข้อ แล้วพิจารณาโดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกเหลือไว้เป็นแบบสอบถามจริง ๕๒ ข้อ นำมาตรวจให้คะแนนใหม่เฉพาะข้อ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น .๘๗

๔. การรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข เรียบร้อยแล้วไปส่งแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีหนังสือนำตัวจากหน่วยงานที่ศึกษาไปยังหน่วยงานวิทยาลัยครู ทั้งมีคำชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสำรวจข้อมูล และได้รวบรวมแบบสอบถามมาวิเคราะห์

๕. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

นำข้อมูลมาวิเคราะห์แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้สำรวจมี ๒ ชุด สำหรับกลุ่มอาจารย์ ๑ ชุด กลุ่มนักศึกษา ๑ ชุด ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยวิธีหาค่าร้อยละ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์และนักศึกษา หาค่าสถิติพื้นฐานของแต่ละกลุ่ม จำแนกตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่ม และใช้ F-test ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป และเมื่อพบค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .๐๕ ขึ้นไปแล้ว จึงทดสอบรายคู่ต่อไป การหาค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป S P S S ของศูนย์คอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็นตารางและตีความเป็นความเรียงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มประชากร ทั้ง ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์และกลุ่มนักศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวหรือสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และทัศนคติที่มีต่อการจัดกิจกรรม ส่วนที่สองวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์เป็น ๔ ตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในแต่ละสถาบัน ตอนที่สอง เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางทั้งหมด ตอนที่สาม

เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง ตอนที่สี่ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง ตอนที่ห้า เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี และเพศ ดังจะได้กล่าวเป็นลำดับไป

ส่วนที่หนึ่ง สถานภาพและทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษา ป.กศ.สูงปีที่ ๑ จำนวนร้อยละ ๑๔.๗ ป.กศ.สูงปีที่ ๒ ร้อยละ ๑๔.๓ ค.บ.ปีที่ ๑ ร้อยละ ๑๔.๕ และ ค.บ.ปีที่ ๒ มีจำนวนเท่ากับ ป.กศ.สูงปีที่ ๑ คือร้อยละ ๑๔.๗ เป็นอาจารย์ตามคณะวิชาต่าง ๆ ร้อยละ ๒๐.๒ และเป็นอธิการ รองอธิการ ร้อยละ ๑.๗

๒. ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม เป็นหญิงร้อยละ ๕๔ เป็นชายร้อยละ ๔๖ และวิทยาลัยครูทุกแห่งมีนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง มีวิทยาลัยครูสวนดุสิตแห่งเดียวที่นักศึกษาเป็นหญิงล้วน

๓. ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๐ ปี รองลงมาเป็นนักศึกษาอายุระหว่าง ๒๑-๒๓ ปี อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี รองลงมาเป็นอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี

๔. ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยปานกลางประมาณไม่เกิน ๕ ครั้งในภาคการศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย เพียงร้อยละ ๔.๒ เท่านั้น

๕. ทัศนคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางของอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า ถ้าจัดกิจกรรมให้ถูกต้องตามทฤษฎีและสอดคล้องกับสภาวะของวิทยาลัยแล้ว กิจกรรมจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพและความเจริญงอกงามของนักศึกษามาก

ส่วนที่สอง วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ ๑ ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในแต่ละสถาบัน

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในแต่ละสถาบัน เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางทั้ง ๗ ด้าน สรุปได้ดังนี้

วิทยาลัยครูจันทระเกษม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมทั้ง ๗ ด้าน แต่ละด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ คือ คณะกรรมการได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ มีการจัดสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นประจำ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทำให้การจัดกิจกรรมรัดกุมขึ้น

กรรมการนักศึกษาได้รับงบประมาณใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพียงพอ วิทยาลัยเก็บเงินส่วนกิจกรรมไว้ในความรับผิดชอบเอง กิจกรรมที่จัดช่วยให้สำนักในระเบียบแบบแผนและรับผิดชอบในระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัย มีการจัดอาสาสมัครไปช่วยสอนหนังสือเด็กสลัม จัดอาสาสมัครพัฒนาชนบททุกภาคการศึกษา กิจกรรมที่จัดสนองความต้องการทางสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมด้านกีฬาและสหนาการ วิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม มีการจัดให้มีการออกแบบสอบถามนักศึกษา เพื่อประมวลความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม มอบหมายให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในวิทยาลัย และการประเมินผลมีการกระทำต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ มิได้ทำครั้งเดียวเมื่อสิ้นปีการศึกษา

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยแตกต่างกันเพียงข้อเดียว ๓ ด้านคือ ด้านคณะกรรมการนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และด้านสถานที่อุปกรณ์และระเบียบกฎเกณฑ์ คือ คณะกรรมการนักศึกษาได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาได้รับการแต่งตั้งตามที่นักศึกษาได้เลือกสรรและเสนอไป วิทยาลัยให้บริการสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ความคิดเห็นต่อกิจกรรมทั้ง ๗ ด้าน แต่ละด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ เป็นจำนวนน้อย ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์และด้านการประเมินผลกิจกรรมไม่แตกต่างกันเลย ที่แตกต่างกัน คือ คณะกรรมการทำงานอย่างมีอุดมการณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาพบปะกับนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน วิทยาลัยให้บริการสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ การใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษามีการตรวจสอบและรายงานผลให้คณาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยทราบโดยทั่วกัน คณะกรรมการนักศึกษาใช้จ่ายเงินในการจัดกิจกรรมได้ประโยชน์และคุ้มค่า มีการจัดนิทรรศการและวิทยากรแนะนำ เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นพิเศษ

วิทยาลัยครูสวนดุสิต ความคิดเห็นต่อกิจกรรมทั้ง ๗ ด้าน แต่ละด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .๐๕ เป็นจำนวนน้อย ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกันเลย ที่แตกต่างกัน คือ คณะกรรมการนักศึกษาได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร คณะกรรมการได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการนักศึกษาช่วยกันวางแผนการจัดกิจกรรม สำนักงานคณะกรรมการนักศึกษามีห้องทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ด้วย กรรมการนักศึกษาได้รับงบประมาณใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพียงพอ วิทยาลัยสนับสนุนให้นัก

ศึกษาหาเงินพิเศษมาช่วยในการจัดกิจกรรม จัดอาสาสมัครพัฒนาชนบททุกภาคการศึกษา กิจกรรมที่จัดส่งเสริมทางวิชาการ กิจกรรมที่จัดสนองความต้องการทางสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมด้านกีฬาและสันทนาการ เมื่อมีความต้องการหรือมีปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรม วิทยาลัยหาทางแก้ไข

วิทยาลัยครูพระนคร ความคิดเห็นต่อกิจกรรมทั้ง ๗ ด้าน แต่ละด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ เป็นจำนวนน้อย และเช่นเดียวกับวิทยาลัยครูสวนสุนันทาด้านการบรรลุวัตถุประสงค์และด้านการประเมินผลกิจกรรมไม่แตกต่างกันเลย ที่แตกต่างกัน คือ คณะกรรมการได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ มีการจัดสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นประจำ อาจารย์ที่ปรึกษาพบปะกับนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน สำนักงานคณะกรรมการศึกษามีห้องทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ด้วย วิทยาลัยเก็บเงินส่วนกิจกรรมไว้ในความรับผิดชอบเอง มีการจัดอาสาสมัครไปช่วยสอนหนังสือเด็กสลัม

วิทยาลัยครูธนบุรี ความคิดเห็นต่อกิจกรรมทั้ง ๗ ด้าน แต่ละด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ เป็นจำนวนน้อย ด้านคณะกรรมการนักศึกษาและด้านอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่แตกต่างกันเลย ที่แตกต่างกัน คือ การใช้สถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ มีระเบียบการใช้ตามขั้นตอนตามระบบราชการ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทำให้การจัดกิจกรรมรัดกุมขึ้น วิทยาลัยเก็บเงินส่วนกิจกรรมไว้ในความรับผิดชอบเอง กิจกรรมที่จัดช่วยให้นักศึกษารู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมทางวิชาการ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมเอกลักษณ์ไทย วัฒนธรรมไทย กิจกรรมที่จัดสนองความต้องการทางสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ เมื่อมีความต้องการหรือมีปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมเกิดขึ้นวิทยาลัยหาทางแก้ไข และอาจารย์ที่ปรึกษาสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมและเก็บรายงานไว้

สรุปผลการวิจัยได้ว่า ในแต่ละสถาบัน ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ เป็นจำนวนน้อย ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ ๒ สมมุติฐาน ข้อ ๑. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางไม่มีความแตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ ๑.

ตอนที่ ๓ สมมุติฐาน ข้อ ๒. อาจารย์ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๒ ที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ตอนที่ ๔ สมมุติฐาน ข้อ ๓. นักศึกษาในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๓ ที่ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้น

ตอนที่ ๕ สมมุติฐานข้อที่ ๔. ชั้นปีและเพศที่แตกต่างกันของนักศึกษา ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาย่อมแตกต่างกันด้วย

๕.๑ ชั้นปีที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมย่อมแตกต่างกันด้วย

พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาซึ่งอยู่ชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ ๔

๕.๒ เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษา ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาย่อมแตกต่างกันด้วย

พบว่าเพศของนักศึกษามีได้ทำให้ความคิดเห็นต่อกิจกรรมแตกต่างกันแต่ประการใด จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ ๔

อภิปรายผลการวิจัย

๑. สถานภาพของผู้ตอบ

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป ๕๒๔ คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา ๕๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕ แสดงถึงสมาชิกของวิทยาลัยครูส่วนกลาง ทั้งกลุ่มอาจารย์และกลุ่มนักศึกษามีความสนใจในการวิจัยในค่านักศึกษามาก จึงให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี นักศึกษาในแต่ละชั้นปีตอบแบบสอบถามมาในจำนวนใกล้เคียงกันคือ ระดับชั้น ป.กศ.สูงปีที่ ๑ ร้อยละ ๙๔.๔๔ ป.กศ.สูงปีที่ ๒ ร้อยละ ๙๖.๖๖ ค.บ.ปีที่ ๑ ร้อยละ ๙๗.๗๗ ค.บ.ปีที่ ๒ จำนวนเท่ากับ ป.กศ.สูงปีที่ ๑ คือร้อยละ ๙๔.๔๔ นับว่านักศึกษาเหล่านี้ให้ความร่วมมือทุกชั้นปี นอกจากนี้นักเรียนอาจารย์ได้รับแบบสอบถามคืนมาร้อยละ ๙๖.๕๗ นับว่าเป็นจำนวนใกล้เคียงกับที่ส่งแบบสอบถามไป

การที่สมาชิกของสถาบันวิทยาลัยครูมีความสนใจให้ความร่วมมือในการวิจัย อาจเป็นเพราะความตื่นตัวในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของวิทยาลัยครู ตามหลักการและเหตุผลในหลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครูกล่าวไว้ว่า

ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ วิทยาลัยครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ซึ่งเปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนถึงระดับปริญญา ประกอบกับเป็นระยะที่มีการปรับปรุงการศึกษาในทุกระดับ ซึ่งรวมทั้งการฝึกหัดครูด้วย ดังนั้นในปีการศึกษา ๒๕๑๗-๒๕๑๘ กรมการฝึกหัดครูจึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู โดยมุ่งคำนึงถึงความสอดคล้องกันระหว่างการพัฒนาการฝึกหัดครู การพัฒนาการศึกษาโดยทั่วไป และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้โดยพิจารณา เกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเป็นหลักประกอบด้วย หลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู มุ่งผลิตครูที่เป็นผู้มี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติในอันที่จะเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน เข้าใจสภาพสิ่งแวดล้อมและสังคม และสามารถนำความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครู มาพัฒนาการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้โดยให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และภาวะจำกัดของประเทศ^๑

นอกจากนี้ใน พ.ร.บ. วิทยาลัยครู มาตรา ๕ ยังกล่าวด้วยว่า "ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ทำนุบำรุงวัฒนธรรมและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม"^๒ สมาชิกของสถาบันฝึกหัดครู จึงมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกันมากขึ้น มีความสนใจในงานวิจัยกันมากขึ้น โดยเฉพาะงานทางด้านกิจกรรมนักศึกษา สัณญา สุรพันธ์ พบในวิจัยของเขาว่า ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญของงานบริหารกิจการนักศึกษาเป็นอันดับหนึ่ง^๓ ซึ่งตรงกับการวิจัยครั้งนี้ แต่การวิจัยครั้งนี้พบว่าไม่เพียงแต่ผู้บริหารเท่านั้น สมาชิกของวิทยาลัยครูในส่วนกลางทุกฝ่าย ทั้งอาจารย์และนักศึกษา ต่างก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จากการสำรวจพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม มีจำนวนน้อยมาก มีเพียงร้อยละ

^๑ หลักสูตรการฝึกหัดครู สภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๘.

^๒ "พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช ๒๕๑๘," มาตรา ๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔ เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๔๘, ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘.

^๓ สัณญา สุรพันธ์, "งานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" เล่มเดียวกัน, หน้า ๘๐.

๕.๒ เท่านั้น ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลางไม่เกิน ๕ ครั้งในภาคการศึกษา รองลงมาก็เป็นผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมากถึง ๕ ครั้งในภาคการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งกลุ่มอาจารย์และนักศึกษายังมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง สมาชิกทั้งสองของสถาบันวิทยาลัยครูส่วนกลางมีความเห็นว่า ถ้าจัดกิจกรรมให้ถูกต้องตามทฤษฎีและสอดคล้องกับสถานของวิทยาลัยแล้ว กิจกรรมจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพและความเจริญงอกงามของนักศึกษามาก

สำหรับเรื่องเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิงมากกว่าชาย แต่ก็ไม่ห่างไกลกันมากนัก คือ เป็นหญิงร้อยละ ๕๘ เป็นชายร้อยละ ๔๑ และวิทยาลัยครูทุกแห่งมีนักศึกษาทั้ง เพศชายและเพศหญิง มีวิทยาลัยครูสวนดุสิตแห่งเดียวที่นักศึกษาเป็นหญิงล้วน น่าจะสังเกตความคิดเห็นของนักศึกษาต่างเพศเหล่านี้ว่า จะแตกต่างความคิดเห็นกันหรือไม่ ซึ่งน่าจะแตกต่างกันตามธรรมชาติของเพศชายและเพศหญิงที่มักจะมีสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน แต่กลับพบว่าส่วนใหญ่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

✳ สำหรับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษามีอายุระหว่าง ๑๔-๒๐ ปี เป็นส่วนใหญ่ รองลงไปเป็นนักศึกษาอายุระหว่าง ๒๑-๒๓ ปี เป็นวัยที่จะเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่ใช่ว่าเด็กก็ไม่เชิง ยังต้องมีกิจกรรมซึ่งเป็นไปตามวุฒิภาวะแบบผู้ใหญ่ครึ่งเด็ก คือ ชอบกิจกรรมที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ชอบการปฏิบัติจริง ๆ แต่จะไม่เอาจริงเอาจังนัก พอได้สนใจแล้วก็ปล่อยไม่สนใจยึดครอง เช่น ชอบเดินขบวน อาจยึดรัฐบาลได้ แต่ตัวเองจะไม่เข้าไปนั่งเก้าอี้ในรัฐบาล กิจกรรมที่ดีที่สุดของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีรูปแบบต่าง ๆ บางคนชอบอ่านหนังสือ บางคนชอบเขียน บางคนชอบฟัง บางคนชอบพูด บางคนชอบโลดโผนผจญภัย ชอบเป็นวีรบุรุษวีรสตรี ชอบแสดงความคิดเห็น ชอบแสดงฝีมือ ฯลฯ ถ้าให้เขานั่งเรียนแต่ในห้อง เรียนอย่างเดี๋ยวยอ้อมอืดอืด เหมือนแกสในลูกโป่งถ้าเขานัวไว้เฉย ๆ ก็อาจจะเปิดแตกเป็นผลเสียหายได้ กิจกรรมของเด็กไม่ว่าระดับใด ถ้าเรารู้จักตั้งมาให้ดีก็จะมีเกิดประโยชน์ อย่างที่เรียกการสอนแบบหนึ่ง แบบเล่นปนเรียน (Play way) เช่น เด็กอนุบาล เราก็ให้มีกิจกรรมเล่นไปเรียนไป เรียนเลขก็หาฝาเบียร์ ลูกหิน เม็ดมะขาม มาเล่นนับ เด็กประถมมัธยมก็เช่นกัน อาจมีกิจกรรมเล่นทดลองวิทยาศาสตร์ เล่นละครในวรรณคดี ส่วนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าในมหาวิทยาลัยหรือในระดับฝึกหัดครูก็ในทำนองเดียวกันต้องมีกิจกรรมประกอบ กิจกรรมของแต่ละระดับก็แตกต่างกันไป ระดับอุดมศึกษาหรือระดับฝึกหัดครูกำลัง เข้าวัยครึ่งผู้ใหญ่ครึ่งเด็ก กิจกรรมจึงโน้มไปในของจริงที่ผู้ใหญ่ทำกันอยู่ ดังนั้นกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา บางครั้งจึงมีส่วนเกี่ยว

พันหรือยี่ง เกี่ยวกับการกิจกรรมของผู้ใหญ่ และถ้าดำเนินการไม่ดีก็เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน อาจเกิดปัญหาไปถึงขั้นวิวาท การเดินขบวน การสไตรก์ ก่อความวุ่นวายภายในสถาบัน หรืออาจล้าออกไปนอกรั้วสถาบัน บางครั้งก้าวเข้าไปในรั้วการเมือง ก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อประเทศต่อความมั่นคงของชาติบ้านเมือง ดังเช่น เหตุการณ์เมื่อ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และ เหตุการณ์เมื่อ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ทุกท่านจะจดจำเป็นประวัติศาสตร์ไปชั่วนานานว่า กิจกรรมของนักศึกษามีใช่เป็นเรื่องกิจกรรมธรรมดา บางทีก็เป็นเรื่องระดับชาติสามารถล้มรัฐบาลได้ พลังกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่สถาบันระดับอุดมศึกษาทั้งหลาย ไม่ว่าจะระดับมหาวิทยาลัย หรือระดับวิทยาลัยควรถือเป็นเรื่องสำคัญ และควรที่ผู้บริหารและอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยหรือเทียบเท่าทั้งหลาย จะพึงศึกษาไว้ให้มาก สิ่งที่จะต้องจำเป็นอย่างยิ่งก็คือ ความเข้าใจอันสอดคล้องกันในระหว่างสมาชิกของสถาบันคือกลุ่มอาจารย์และนักศึกษา จะช่วยให้กิจกรรมราบรื่นดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ร่วมมือร่วมใจกัน ทำให้กิจกรรมได้ประโยชน์อย่างแท้จริง และอะไรจะมาประสานให้สมาชิกของสถาบัน เกิดความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกิจกรรมของพวกเขา สิ่งที่ดีที่สุดก็คือ การวิจัย และเครื่องมือที่เห็นได้ชัดเจนและจัดทำได้ง่ายก็ได้แก่แบบสอบถาม เพื่อจะได้รู้ถึงความต้องการของแต่ละฝ่ายว่าจะขัดแย้งหรือสอดคล้องกัน เพื่อจะได้เลือกเดินสายกลางที่เหมาะสมและดีที่สุดต่อไป

สำหรับกลุ่มอาจารย์นั้น อายุของอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี รองลงมา เป็นอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี น่าสังเกตว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีวัยสูง นับว่ามีประสบการณ์ในการทำงานมานาน น่าที่จะช่วยให้การบริหารวิทยาลัยดำเนินไปได้ด้วยดีตามสมควร แต่ถ้าจะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาบุคลากรอยู่ตลอดเวลา เพราะการพัฒนาบุคลากรนั้น เป็นกระบวนการที่จะช่วยเสริมสร้างให้บุคลากรแต่ละคนก้าวไปในหน้าที่การงานที่สูงขึ้น ช่วยให้มีความสัมพันธ์กับองค์การดีขึ้น ตลอดจนช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปได้เป็นอย่างดี^๑ ซึ่งสิ่งเหล่านี้กระทำได้ ๒ วิธี คือ การฝึกอบรม (training) และการศึกษา (education)^๒ กมล อตุลพันธุ์

^๑ William G. Scott and Terrence R. Mitchell, Organization Theory (Richard D. Irwin, 2 nd ed. 1972), pp. 281-282.

^๒ Arthur M. Whitchell, J r, Personnel Relations (New York : Mc Graw-Hill Book Co., 1955), p. 121.

กล่าวว่า "การฝึกอบรมอาจกระทำได้เป็นสองระยะ คือ การฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการ กับ การฝึกอบรมเมื่อเข้ารับราชการแล้ว ซึ่งกระทำได้โดยการ อบรมปฐมนิเทศ การฝึกอบรม เพื่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมระดับผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน และการฝึกอบรมระดับผู้บริหารหรือการพัฒนาผู้บริหาร"^๑ สำหรับในเรื่อง เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่ทำได้ทั้งการฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการ กับ การฝึกอบรมเมื่อเข้ารับราชการแล้ว โดยเฉพาะ เมื่อพบอาจารย์มีวัยสูง เป็นส่วนใหญ่ ควรกระทำในประการหลัง เป็นอย่างยิ่ง

๒. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในแต่ละสถาบัน

จากการวิจัยพบว่าในข้อกระทงส่วนใหญ่ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางในแต่ละสถาบัน ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ขัดแย้งกัน มีความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผลการจัดกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะสมาชิกของสถาบันมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเฉพาะความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่สัมพันธ์กันมาก แสดงถึงความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มสมาชิกของสถาบันที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษา แต่เพื่อจะดูปัญหาหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจกรรมในแต่ละสถาบัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมในแต่ละวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงได้ค้นหารายละเอียดของกิจกรรมในแต่ละสถาบัน โดยศึกษาข้อกระทงที่ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันมาก เพื่อให้แต่ละวิทยาลัยตระหนักถึงข้อบกพร่องของตน และหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

รายละเอียดของกิจกรรมในแต่ละสถาบันที่ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไข มีดังนี้ คือ

๒.๑ ด้านคณะกรรมการนักศึกษา จันทรเกษม ธนบุรี สวนดุสิต แตกต่างกันในข้อคณะกรรมการได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ บ้านสมเด็จกับสวนดุสิต ในข้อ คณะกรรมการนักศึกษาได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร สวนสุนันทาในข้อคณะกรรมการทำงานอย่างมีอุดมการณ์

๒.๒ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม สวนสุนันทากับพระนคร ในข้อ อาจารย์ที่ปรึกษาพบปะกับนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน จันทรเกษมกับพระนคร ในข้อ มีการจัดสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นประจำ บ้านสมเด็จในข้ออาจารย์ที่ปรึกษาได้รับการแต่งตั้งตามที่นักศึกษาได้เลือก

^๑ กมล อตุลพันธุ์, "การฝึกอบรมและประเมินผลงาน," การบริหารงานบุคคล, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐, หน้า ๖๓-๖๕. (อัครสำเนา)

สรรและเสนอไป ส่วนดุสิตในข้ออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการนักศึกษาช่วยกันวางแผนการจัดกิจกรรม

๒.๓ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และระเบียบกฎเกณฑ์ วิทยาลัยครูจันทระเกษมกับธนบุรี ในข้อ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทำให้การจัดกิจกรรมรัดกุมขึ้น บ้านสมเด็จกับสวนสุนันทา ในข้อ วิทยาลัยให้บริการสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ส่วนดุสิตกับพระนคร ในข้อ สำนักงานคณะกรรมการศึกษามีห้องทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษายู่ด้วย และธนบุรีในข้อการใช้สถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ มีระเบียบการใช้ตามขั้นตอนตามระบบราชการ

๒.๔ ด้านการเงิน พระนคร ธนบุรี และจันทระเกษม ความคิดเห็นอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันในข้อวิทยาลัย เก็บเงินส่วนกิจกรรมไว้ในความรับผิดชอบเอง จันทระเกษมกับสวนดุสิตในข้อกรรมการนักศึกษาได้รับงบประมาณใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพียงพอ ส่วนดุสิตในข้อวิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาหาเงินพิเศษมาช่วยในการจัดกิจกรรม สวนสุนันทาในข้อคณะกรรมการนักศึกษาใช้เงินในการจัดกิจกรรมได้ประโยชน์และคุ้มค่า ข้อแตกต่างรองลงไปของสวนสุนันทา คือ การใช้เงิน เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษามีการตรวจสอบและรายงานผลให้คณาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยทราบโดยทั่วกัน

๒.๕ ด้านการบรรจุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่ค่อยแตกต่างกัน มีเพียงจันทระเกษมในข้อว่ากิจกรรมที่จัดในวิทยาลัยช่วยให้สำนึกในระเบียบแบบแผนและรับผิดชอบในระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัย เป็นการวางรากฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และธนบุรีในข้อกิจกรรมที่จัดในวิทยาลัยช่วยให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๒.๖ ด้านการจัดกิจกรรมในวิทยาลัย จันทระเกษม สวนดุสิต ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันในข้อ การจัดกิจกรรมในวิทยาลัยเท่าที่เป็นมาจัดอาสาสมัครพัฒนาชนบททุกภาคการศึกษา จันทระเกษม พระนคร ในข้อ มีการจัดอาสาสมัครไปช่วยสอนหนังสือเด็กสลัม สวนดุสิต จันทระเกษมในข้อ กิจกรรมที่จัดในวิทยาลัยส่งเสริมด้านกีฬาและสันทนาการ สวนดุสิต ธนบุรี ในข้อกิจกรรมที่จัดส่งเสริมทางวิชาการ จันทระเกษม สวนดุสิต และธนบุรี ในข้อ กิจกรรมที่จัดสนองความต้องการทางสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ สวนสุนันทา ในข้อมีการจัดนิทรรศการและวิทยากรแนะนำ เรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ธนบุรี ในข้อ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมเอกลักษณ์ไทย วัฒนธรรมไทย

๒.๗ ด้านการประเมินผลกิจกรรม ส่วนดุสิต ธนบุรี ความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาแตกต่างกันในข้อ เมื่อมีความต้องการหรือมีปัญหา เกี่ยวกับกิจกรรมเกิดขึ้น วิทยาลัยหาทาง แก้ไข จันทระเกษม การประเมินผลมีการกระทำต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ มิได้ทำครั้งเดียว เมื่อสิ้นปีการศึกษา และวิทยาลัยมอบหมายให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในวิทยาลัย และในข้ออื่น ๆ อีก คือ มีการจัดให้มีการออกแบบสอบถามนักศึกษา เพื่อประมวลความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม และในข้อ วิทยาลัย เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ซึ่งนับว่าด้านการประเมิน ผลนี้วิทยาลัยครูจันทระเกษม อาจารย์และนักศึกษาเห็นแตกต่างกันหลายข้อ ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ให้มาก และด้านการประเมินผลนี้วิทยาลัยครูธนบุรี อาจารย์และนักศึกษา มีความเห็นแตกต่างกันใน ข้ออาจารย์ที่ปรึกษาสังเกตปฏิกิริยาของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมและ เก็บรายงานไว้

เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบริหารกิจกรรมนักศึกษาครูในแต่ละสถาบัน วิทยาลัยครูแต่ละ แห่งควรศึกษาข้อบกพร่องของตน แม้ว่าโดยทั่วไปจะมีการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ถ้าศึกษาข้อ บกพร่องและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก็จะมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าการที่กลุ่ม อาจารย์และนักศึกษา สมาชิกสำคัญของสถาบัน ยังมีความเห็นไม่ตรงกัน แม้จะเป็นส่วนน้อยแต่ก็เป็นส่วนบกพร่องที่ควรแก้ไข ซึ่งจะเห็นว่าข้อบกพร่องต่าง ๆ ของในแต่ละสถาบันค่อนข้างจะตรงกับที่ เอ็ดการ์ จี จอนสตัน (Edgar G. Johnston) ได้ชี้แจงให้เห็นข้อบกพร่องในการบริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ซึ่งทำให้ กิจกรรมนิสิตนักศึกษาไม่บรรลุความมุ่งหมายเท่าที่ควร สรุปได้ดังนี้

๑. สถาบันรับโครงการกิจกรรมต่าง ๆ โดยที่อาจารย์และนิสิตยังไม่เข้าใจ หน้าที่อย่างแท้จริง
๒. สถาบันยังไม่แน่ใจในวิธีทางประชาธิปไตย ขาดความเชื่อในความสามารถ ของนิสิตในการวางแผน การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ
๓. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนิสิต มีขอบเขตจำกัดมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีกฎระเบียบที่ไม่เปิดโอกาสทั่วไป
๔. กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องการแข่งขันมากเกินไป
๕. กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตรเลย
๖. ขาดการประเมินผลในแง่ความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายพื้นฐาน
๗. สถาบันฝึกหัดครูไม่มีการเตรียมครูใหม่ ในการจะไปรับผิดชอบกิจกรรมนิสิต

นักศึกษาให้เหมาะสม

๘. อาจารย์ที่รับผิดชอบ ไม่ได้รับความสนใจในการพิจารณาเรื่องชั่วโมงการทำงาน^๑

การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาควรจะบรรลุถึงเป้าหมายตามความต้องการได้ ถ้านิสิตนักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมาย และการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการ และสภาพของสถาบันนั้น ๆ และในฐานะที่กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่ง ในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยครูซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งจึงต้องมีบทบาทในการวางนโยบายและให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสม การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถและการร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การค้นพบข้อแตกต่างกันของอาจารย์และนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ในแต่ละสถาบันของวิทยาลัยครูส่วนกลางจะเป็นแนวทางให้แต่ละสถาบันหาทางแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมของแต่ละสถาบันต่อไป

๓. สมมุติฐาน ข้อ ๑. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางแตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางทั้งหมดที่มีต่อกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตามลักษณะแบบสอบถาม ข้อกระทงส่วนใหญ่ของแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ คือ ด้าน ก. คณะกรรมการนักศึกษามีนัยสำคัญเพียง ๒ ข้อ ใน ๗ ข้อ ด้าน ข. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีนัยสำคัญเพียง ๑ ข้อ ใน ๗ ข้อ ด้าน ค. สถานที่ อุปกรณ์ และระเบียบกฎเกณฑ์มี ๒ ข้อ ใน ๗ ข้อ ด้าน ง. การเงินมี ๒ ข้อ ใน ๔ ข้อ ด้าน จ. การบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมมี ๑ ข้อ ใน ๑๑ ข้อ ด้าน ฉ. การจัดกิจกรรม มี ๔ ข้อใน ๔ ข้อ และ ด้าน ช. การประเมินผลกิจกรรม มี ๒ ข้อ ใน ๖ ข้อ ดังนั้นความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ไม่สอดคล้อง

^๑ Edgar G. Johnston, "Critical Problems in the Administration of Student Activities," National Association of Secondary School Principle XXXVI (February 1952), p. 3-12.

คล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในวิทยาลัย-
ครู ซึ่งจะเห็นว่าเราอาจแบ่งช่วงกิจกรรมนักศึกษาออกเป็นช่วง ๆ คือ ก่อน ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ซึ่ง
เป็นช่วงที่การจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูรุ่งเรืองพอสมควร และพอหลัง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖
กิจกรรมนักศึกษาครูก็เช่นเดียวกันกับกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป คือ มีโฉมหน้าโน้มเอียงไปทาง
ด้านการเมือง ช่วงนี้ผลิตนักศึกษากำลังมีอิทธิพลต่อการเมืองเป็นอย่างมาก มาขบเขาเมื่อหลัง ๖
ตุลาคม ๒๕๑๔ โดยถูกสั่งห้ามจัดกิจกรรม เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๔^๑ จน พ.ศ. ๒๕๒๐ รัฐจึง
เริ่มหันมามองความสำคัญของกิจกรรมนิสิตนักศึกษานุญาตให้จัดกิจกรรมได้แต่ยังไม่ปล่อยเต็มที่ ค่อย
เป็นค่อยไปมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปัจจุบันวิทยาลัยครูส่วนกลางได้เริ่มมีธรรมนูญของคณิศการนักศึกษา โดย
ในเดือนแรกของภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๒๒ ขณะที่ผู้วิจัยออกสำรวจข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้นั้นได้
พบว่าวิทยาลัยครูพระนคร สวนสุนันทา และสวนดุสิต ได้เริ่มใช้ธรรมนูญของคณิศการนักศึกษาไปแล้วตั้งแต่
ภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๒๒ ธนบุรี เพิ่งจะเริ่มใช้ได้ประมาณ ๑ สัปดาห์ ขณะไปสำรวจข้อมูลในระยะ
เดือนแรกของภาคปลายปีการศึกษานี้ แต่บ้านสมเด็จและจันทระเกษมยังร่างธรรมนูญ ฯ ไม่เสร็จ คาด
ว่าจะเสร็จและทันใช้ในภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๒๒ นี้เช่นกัน ธรรมนูญของคณิศการนักศึกษาของสถาบัน
เหล่านี้แต่ละสถาบันก็ร่างของตนเองให้เหมาะสมกับสถานของตน แต่ก็มีความใหญ่ใกล้เคียงกันเพราะ
อธิการและรองอธิการส่วนกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูได้ประชุมปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ และ
แม้วิทยาลัยใดยังไม่มามีธรรมนูญของคณิศการศึกษาก็ดำเนินกิจกรรมใกล้เคียงกัน^๒ ด้วยเหตุนี้เองความคิด
เห็นของอาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยครูส่วนกลางส่วนใหญ่จึงไม่แตกต่างกัน เพราะการร่วมมือ
กันช่วยกันแก้ปัญหาของผู้บริหารในวิทยาลัยครู มีธรรมนูญของคณิศการนักศึกษา มีเกณฑ์ที่แน่นอนในการ
ดำเนินกิจกรรมในสถาบันของตน ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์จึงสอดคล้องไปในทิศทาง
เดียวกัน เป็นส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ย่อมจะมีปัญหาและ
ข้อบกพร่องอยู่ ดังนั้นแต่ละด้านของข้อกระทงที่มีบางข้อมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็น่าจะนำมาศึกษาให้
ละเอียด เพราะถ้าความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด
ย่อมหมายถึงสมาชิกของสถาบันมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมของวิทยาลัย กิจกรรมในวิทยาลัยครู

^๑ คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๔๒/๒๕๑๔ ฉบับเดียวกัน

^๒ สัมภาษณ์อธิการและรองอธิการส่วนกิจกรรมนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนกลาง, ตุลาคม ๒๕๒๒.

ในส่วนกลางย่อมมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นถ้าพยายามให้เข้าใจเหมือนกันให้มากที่สุดจนไม่มีต่างกันเลย จะยิ่ง เพิ่มพูนประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้ค้นหาข้อที่มีนัยสำคัญของแต่ละด้านของข้อกระทง เพื่อวิทยาลัย ครูจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้หมดไป ดังจะพบว่า ด้านคณะกรรมการ- การนักศึกษา อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกัน ในข้อคณะกรรมการได้รับความร่วมมือ จากผู้บริหารและในข้อคณะกรรมการได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ แสดงว่าผู้บริหารและอาจารย์ ของวิทยาลัยครูส่วนกลางจะต้องปรับปรุงให้ความร่วมมือแก่คณะกรรมการนักศึกษาให้มากขึ้น ด้าน อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมาจารย์และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันในข้อ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมา มีการจัดสัมมนาเป็นประจำ แสดงว่าวิทยาลัยครูส่วนกลางจะต้องปรับปรุงให้มีการสัมมนาอาจารย์ที่ พริक्षाเป็นประจำ เพื่อประสิทธิภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยครูควรหาทางที่จะให้อาจารย์ที่ พริक्षाมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มขึ้น โดยการจัดให้มีการสัมมนากัน เพื่อชี้แจงหลักการ จุดมุ่งหมาย และวิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนจัดให้มีการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และมีการปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งก่อนการปฏิบัติ งานและระหว่างปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางที่ดีแก่อาจารย์ที่ปรึกษาในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ ให้บรรลุผลเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการหรืออาจารย์ที่ปรึกษาทางกิจกรรม นักศึกษาก็ย่อมต้องมีคุณสมบัติเหมือนกัน คือ จะต้องมีความประพฤติในการทำงานดัง เช่น ดับบลิว เอ็ม ซี คอตเติล และ ดาวน์นี่ เอ็น เอ็ม (W.M.C. Cottle and Downie, N.M.) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า มีปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาได้รับความสำเร็จในหน้าที่ของตน นั่นคือความรู้และ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ให้คำปรึกษา^๑ และ เฮฟเนอร์ เคท มุลเลอร์ (Hevener Kate Mueller) กล่าวไว้ว่า "การจัดให้มีการประชุมร่วมกันเป็นประจำ และจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานก่อน ที่จะปฏิบัติหน้าที่ จะเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์เกิดความศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี"^๒ นอกจาก เรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ยังพบว่าอาจารย์และนักศึกษายังมีความเห็นแตกต่างกันในด้าน สถานที่

^๑ W.M.C. Cottle and Downie N.M., Procedures and Preparation for Counseling, (New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1960), p. 7.

^๒ Hevener Kate Mueller, Student Personnel Work in Higher Education, pp. 212-213.

อุปกรณ์และระเบียบกฎเกณฑ์ในข้อ สำนักงานคณะกรรมการศึกษามีห้องทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ด้วย และในข้อวิทยาลัยให้บริการสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ซึ่งในเรื่องนี้วิทยาลัยควรให้ความสนใจให้มาก ควรจัดหาสถานที่ให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ บริการอุปกรณ์ต่าง ๆ โต๊ะ เก้าอี้ ที่ทำงาน ตู้ ชั้น สำหรับวางและเก็บอุปกรณ์เกี่ยวกับกิจกรรม ให้เป็นสัดส่วน และการมีห้องทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมอยู่ด้วย จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษามากขึ้น ในการที่จะปรึกษาหารือร่วมกันวางแผนและทำงานในด้านกิจกรรมนักศึกษา แต่มีข้ออยู่ในห้องเดียวกัน จะดูเสมือนเข้าไปควบคุมการทำงานของเข ควรให้นักศึกษารู้สึกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นที่ปรึกษาจริง ๆ มีความสัมพันธ์กัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มิใช่มีความรู้สึกเข้าไปกีดกัน ควบคุม เป็นศัตรูกัน ส่วนในด้านการเงินอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นไม่ตรงกันใน ข้อกรรมการนักศึกษาได้รับงบประมาณใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพียงพอ และในข้อวิทยาลัยเก็บ เงินส่วนกิจกรรมไว้ในความรับผิดชอบเอง ซึ่งในเรื่องการเงินวิทยาลัยจะต้องตระหนักให้มาก

ปรีชา หมอนทอง กล่าวว่

การบริหารการเงินนั้น ถือเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาที่จะต้องเอาใจใส่ และไม่เพียงแต่การควบคุมตรวจสอบ ให้การเก็บรักษาและการเบิกจ่ายอย่างประหยัด และเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่จะต้องให้ความสำคัญต่อการจัดหาเงินเพื่อมาจัดการศึกษาให้มากที่สุดด้วย ดังนั้นนอกจากการจัดของงบประมาณจากรัฐบาลแล้ว ผู้บริหารการศึกษาควรจะต้องจัดหรือส่งเสริมการหารายได้เพื่อการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากที่สุดด้วย^๑

ดิน ปรัชญาพฤทธิ กล่าวว่

การบริหารการเงิน ควรจะได้มีการตรวจสอบการเงินเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด โดยวางระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบล่วงหน้า ตลอดจนวิธีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน เพื่อทราบข้อบกพร่องและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงาน ได้พิจารณาการกระทำของตนเอง ว่าบกพร่องอย่างไร หรือผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร ทั้งนี้อาศัยระเบียบประเพณี ตลอดจนศีลธรรมอันดีเป็นหลักในการจัดหางบประมาณ การเงินถือเป็นเรื่องสำคัญในกระบวนการบริหาร

^๑ ปรีชา หมอนทอง, "บทบาทของนายอำเภอในการบริหารการศึกษาประชาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๔๔.

งานของผู้บริหาร เพราะหากเกิดผิดพลาดในเรื่องการควบคุมหรือการวางแผน ก็จะเป็นผลให้การดำเนินงานล้มเหลว^๑

ดังนั้นวิทยาลัยครู ควรปรับปรุงแก้ไขโดยชี้แจงให้อาจารย์และนักศึกษาทราบรายละเอียดทุกขั้นตอนทั้งการได้รับงบประมาณ การรับ การจ่าย ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ในการเก็บเงิน เพื่อจะได้เกิดความเข้าใจอันดีแก่สมาชิกของสถาบัน สำหรับความเห็นที่ไม่ตรงกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมมีข้อเดียว คือ การจัดกิจกรรมในวิทยาลัย ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยครูในปัจจุบันมุ่งส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรมาก จนละทิ้งกิจกรรมด้านวิชาการในหลักสูตรมากเกินไป สมควรที่วิทยาลัยครูจะหันมาส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการตามหลักสูตรให้มากขึ้น จะเห็นว่าได้กล่าวไว้ในบทที่หนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ถึงจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่ แฟรงคลิน เอ มิลเลอร์ และคณะ (Franklin A. Miller and others) กล่าวถึงหน้าที่ของกิจกรรมนิสิตใน ข้อ ๒. จากจำนวน ๔ ข้อว่า หน้าที่ของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา คือ ประโยชน์ในแง่ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมจะบรรลุวัตถุประสงค์ดียิ่งขึ้น ถ้าวิทยาลัยตระหนักถึงสิ่งที่ควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพของวิทยาลัย เหมาะสมกับหลักสูตร เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ของสังคม ดังเช่นข้อแตกต่างในด้านการจัดกิจกรรมมีถึง ๔ ประการคือ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมวิชาการ มีการจัดอาสาสมัครไปช่วยสอนหนังสือเด็กสลัม กิจกรรมที่จัดส่งเสริมเอกลักษณ์ไทยและวัฒนธรรมไทย และกิจกรรมที่จัดส่งเสริมด้านกีฬาและสันตนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมที่จัดในปัจจุบันค่อนข้างไปในทางการเมืองมากไปก็เป็นได้ เช่น มีโครงการรักชาติ จัดเยี่ยมทหาร ตำรวจชายแดนกันเสมอในวิทยาลัยครู ซึ่งก็เป็นกิจกรรมที่ดี แต่ถ้ากระทำมากไปก็จะทำให้สมาชิกของสถาบันเกิดความเบื่อหน่ายได้ ควรเจือยมาส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านเอกลักษณ์ไทย วัฒนธรรมไทย และด้านกีฬาและสันตนาการ ให้มากขึ้นด้วย สภาพฝั่งแควดล้อมในกรุงเทพมหานคร ควรมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น คือ ส่งเสริมด้วยการสอนหนังสือเด็กสลัมด้วย และความเห็นที่ไม่ตรงกันประการสุดท้ายในด้านการประเมินผลกิจกรรม คือ วิทยาลัยมอบหมายให้มีการ

^๑ ดิน ปรัชญาพฤทธิ, และ อิสระ สุวรรณผล, ปทานุกรมการบริหาร (พระนคร : โรงพิมพ์สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔), หน้า ๒๑.

วิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในวิทยาลัย และ เมื่อมีความต้องการหรือมีปัญหาเกิดขึ้นวิทยาลัยหาทางแก้ไข เมื่อมีความเห็นไม่ตรงกัน เช่นนี้วิทยาลัยจะต้องตระหนักในเรื่องการวิจัยให้มาก จากการวิจัยของ เอนก ศิลปนิลมาลย์ พบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูส่วนน้อยคือ ร้อยละ ๑๓.๑๑ ที่ทำการวิจัย และอาจารย์ที่ทำการวิจัยนี้ใช้เวลาวิจัยโดยเฉลี่ย ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อภาค^๑ และในเรื่องวิจัยนี้ ยุพิน ศิริพละ พบว่าการมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยของวิทยาลัยสถาบันอื่น การทำวิจัยด้วยตนเอง การนำผลการวิจัยต่าง ๆ มาใช้ และการผลิตเครื่องมือหรืออุปกรณ์การสอนแบบใหม่ ๆ ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น แต่ในการปฏิบัติงานจริง ประชากรส่วนใหญ่ปฏิบัติน้อยทั้งสิ้น^๒ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยควรจะได้จัดให้มีการฝึกการทำวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่อาจารย์และผู้สนใจในการทำวิจัยควบคู่กันไปด้วย โดยการเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรหรือเป็นที่ปรึกษาในการวิจัย และเมื่อมีการวิจัย มีการประเมินผลกันแล้วพบข้อบกพร่อง พบปัญหา วิทยาลัยต้องหาทางดำเนินการแก้ไขและประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกของสถาบันทราบโดยทั่วหน้ากัน ภิญญา สาธร กล่าวว่า "การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ดี ควรจะมีการวิเคราะห์งานเสียก่อน เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน"^๓

๔. สมมุติฐาน ข้อที่ ๒. อาจารย์ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลายสาเหตุ

^๑ เอนก ศิลปนิลมาลย์, "การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๑๒.

^๒ ยุพิน ศิริพละ, "บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๖๒.

^๓ ภิญญา สาธร, หลักบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๑๙), หน้า ๑๙๙-๑๒๐.

ด้วยกัน ประการหนึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบในสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามว่าอาจารย์ในวิทยาลัยครูส่วนกลางมีวัยอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งนับว่ามีประสบการณ์ในการทำงานมาก แต่ในทางด้านวิชาการอาจจะเก่าไม่ทันสมัย จากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของวิทยาลัยครูมาผลิตครูปริญญาทำให้ผู้บริหารมุ่งส่งเสริมฐานะของคณาจารย์มากขึ้น ดังที่รองอธิบดี พนม แก้วกำเหนิด ได้กล่าวให้ฟังเมื่อเป็นวิทยากรบรรยาย เรื่องราวของการฝึกหัดครูให้แก่ผลิตปริญญาโทแผนกอุดมศึกษาที่เรียนวิชา ๔๒๑ ๖๖๐ วิชา Principle of Teacher Education หรือ วิชาครุศึกษา^๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ กระทรวงศึกษาธิการ ท่านได้กล่าวว่าในขณะนั้นอาจารย์ของกรมการฝึกหัดครูมีประมาณ ๖,๐๐๐ คน เป็นปริญญาตรีประมาณ ๔,๗๐๐ คน ที่เหลือประมาณ ๑,๐๐๐ เศษ เป็นปริญญาโทและปริญญาเอก และปริญญาเอกก็มีเพียงประมาณ ๖๐ คน แต่ภายใน ๕ ปี จะพยายามกลับตัวเลขให้เหลือปริญญาตรีเพียง ๑,๐๐๐ เศษ แทน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคณาจารย์ของกรมการฝึกหัดครูกำลังตื่นตัวที่เพิ่มพูนความรู้กัน มีการส่งไปศึกษาต่อ อบรมสัมมนา ดังนั้นจึงเป็นช่วงที่มีทั้งอาจารย์ที่ยังไม่ได้รับการศึกษาอบรม และอาจารย์ที่ได้รับการศึกษาอบรมมาแล้วปะปนกันอยู่ ความคิดเห็นของผู้ที่กำลังพัฒนาด้านวิชาการจึงย่อมแตกต่างกับผู้ที่ยังยึดถือความรู้ ความคิด ในรูปแบบเก่าของตน ดังนั้นการอบรมอาจารย์และการให้การสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถเข้าใจปัญหาเหมือน ๆ กัน จะช่วยให้ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูส่วนกลาง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะอาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม สวัสดิ์ สุคนธ์ กล่าวไว้ว่า "เพื่อให้วิทยาลัยครูดำเนินบทบาทต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงควรได้จัดให้มีการสัมมนาเพื่อทำความเข้าใจในบทบาทของวิทยาลัยครูให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน ในระหว่างบุคลากรด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู"^๒ และนอกจากการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

^๑ คือในภาคเรียนที่หนึ่งของปีการศึกษา ๒๕๒๑ พ.ศ.ดร.ทองอินทร์ วงษ์โสธร เป็นผู้สอนวิชา ๔๒๑ ๖๖๐ วิชาครุศึกษา ได้เชิญรองอธิบดีกรมการฝึกหัดครูเป็นวิทยากร บรรยายเกี่ยวกับการฝึกหัดครูประกอบการเรียนการสอนในวิชานี้

^๒ สวัสดิ์ สุคนธ์, "บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๒๒๔.

แล้ว อาจารย์อื่น ๆ ก็ควรมีโอกาสได้รับการสัมมนาชี้แจงให้เข้าใจตรงกันด้วย สาเหตุที่ความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละสถาบันแตกต่างกันอีกประการหนึ่ง น่าจะเป็นเพราะการเริ่มมีธรรมนูญองค์การนักศึกษาตั้งที่ได้อภิปรายผลมาในข้อ ๓ แล้ว คือ วิทยาลัยครูเพิ่งเริ่มมีธรรมนูญองค์การนักศึกษาการที่เพิ่งเริ่มมี และต่างคนต่างร่างธรรมนูญของตนเอง และบางแห่งก็ยังไม่ได้ใช้ ทำให้อาจารย์ติดตามความเคลื่อนไหวไม่ทัน และการที่แต่ละวิทยาลัยร่างธรรมนูญของตนเอง ก็ย่อมมีข้อปลีกย่อยแตกต่างกันไป จึงน่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละสถาบันแตกต่างกันไป และเพื่อให้การค้นคว้าสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ค้นคว้าต่อไปว่า ในข้อกระทงที่มีนัยสำคัญนั้น ๆ สถาบันรายคูใดบ้างที่แตกต่างกัน ปรากฏว่าความคิดเห็นของอาจารย์เมื่อจับคู่วิทยาลัยครูแล้วพบว่า รายคู่วิทยาลัยครูที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่ารายคู่วิทยาลัยครูที่ความคิดเห็นของอาจารย์แตกต่างกันมาก คือ จันทรเกษมกับธนบุรี แยกต่างกันทั้ง ๗ ด้าน จำนวนทั้งสิ้น ๓๐ ข้อกระทง รองลงมาก็คือ จันทรเกษมกับสวนดุสิต แยกต่างกันทั้ง ๗ ด้าน จำนวน ๒๔ ข้อกระทง รองลงไปอีกก็ คือ จันทรเกษมกับสวนสุนันทา แยกต่างกันทั้ง ๗ ด้าน จำนวน ๒๓ ข้อกระทง รายคูที่แตกต่างกันน้อยที่สุด คือ สวนสุนันทากับสวนดุสิต แยกต่างกันเพียง ๒ ด้าน ด้านละ ๑ ข้อกระทงคือ ด้าน ข. อาจารย์ที่ปรึกษากิจการในข้อว่า อาจารย์ที่ปรึกษาพบปะกับนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน และด้าน ฉ. ในข้อที่ว่ามีการจัดนิทรรศการและวิทยากรแนะนำ เรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะเหตุผลเดิม คือ การเพิ่งเริ่มมีธรรมนูญองค์การนักศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต สวนสุนันทา และธนบุรี มีธรรมนูญองค์การนักศึกษาแล้ว แต่วิทยาลัยครูจันทรเกษมขณะสำรวจข้อมูลยังไม่มีการจัดกิจกรรม จึงแตกต่างกันบ้าง และอยู่ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง ยังอยู่ในระยะไม่แน่นอน จึงน่าจะเป็นสาเหตุให้อาจารย์ของวิทยาลัยครูจันทรเกษมมีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยาลัยครูอื่น ๆ ส่วนวิทยาลัยครูสวนสุนันทาและวิทยาลัยครูสวนดุสิต ความคิดเห็นของอาจารย์แตกต่างกันน้อยมาก เพราะอาจารย์ในวิทยาลัยครูทั้งสองแห่งนี้มีพื้นฐานใกล้เคียงกัน เป็นอาจารย์อาวุโสส่วนใหญ่บริเวณวิทยาลัยครูใกล้เคียงกัน เคยปกครองนักศึกษาหญิงมาก่อนเช่นเดียวกัน^๑ แม้ว่าขณะนี้สวนสุนันทาจะมีนักศึกษา

^๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ ผู้ทำวิจัยไปสอนที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทาเป็นปีแรก วิทยาลัยแห่งนี้มีแต่่นักศึกษาหญิงล้วน หลังจากนั้นจึงเริ่มรับนักศึกษาชายเรียนรอบบ่าย และต่อมาจึงรับนักศึกษาหญิงและชายในภาคปกติ

ทั้งชายและหญิงแล้วก็ตาม พื้นฐานเดิมของอาจารย์ก็ยังคงมีอยู่ เพราะวัยอาจารย์อยู่ในเกณฑ์สูง และ น่าสังเกตว่าผู้บริหารของวิทยาลัยครูทั้งสองแห่งก็เป็นเพศหญิง เช่นเดียวกัน และเป็นผู้มาจากอาจารย์ อาวุโสดั้งเดิมของวิทยาลัยครูทั้งสองแห่งนี้ ซึ่งต่างกับผู้บริหารวิทยาลัยครูจันทร์ เกษมซึ่งเป็นคนหนุ่ม ที่ก้าวมาจากสถาบันอื่น

๕. สมมุติฐานข้อที่ ๓ นักศึกษาในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษา

ไม่แตกต่างกัน

พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับความคิดเห็น ของอาจารย์ในวิทยาลัยครูส่วนกลาง ทั้งนี้ น่าจะเป็น เพราะเหตุผลด้านการเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยครูในด้านการเริ่มมีธรรมนูญองค์การนักศึกษาโดยตรงเช่นกัน คือ บางวิทยาลัยก็มี แล้ว บางวิทยาลัยเพิ่งจะเริ่ม บางแห่งเพิ่งร่างยังไม่มีใช้ กิจกรรมอยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลง และ แต่ละวิทยาลัยต่างก็ร่างธรรมนูญองค์การนักศึกษาของตนเอง ยังไม่ไปในทิศทางเดียวกัน แกนใหญ่ อาจจะไม่ใกล้เคียงกัน แต่ข้อปลีกย่อยแตกต่างกัน อีกทั้งหลักสูตรการฝึกหัดครูที่กำลังเปลี่ยนแปลงมา ผลิตรุ่นระดับปริญญา รับผิดชอบ ม.ศ. ๕ บ้าง รับผิดชอบ ป.กศ. บ้าง รับผิดชอบสำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ ก็มี รับผิดชอบประจำการก็มี สภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูเหล่านี้ น่าจะเป็น สาเหตุให้นักศึกษาในแต่ละสถาบันมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป และ เพื่อให้การค้นคว้าสมบูรณ์ขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาต่อไปว่าในข้อกระทงที่มีนัยสำคัญนั้น สถาบันรายคู่ใดบ้างที่ความคิดเห็นของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า รายคู่วิทยาลัย ครูที่ความคิดเห็นของนักศึกษาแตกต่างกันมาก คือ สวนสุนันทากับสวนดุสิต แตกต่างกันทั้ง ๗ ด้าน จำนวน ๒๑ ข้อกระทง จันทร์เกษมกับธนบุรี แตกต่างกัน ๖ ด้าน จำนวน ๒๐ ข้อกระทง บ้านสมเด็จกับสวนดุสิต แตกต่างกัน ๖ ด้าน จำนวน ๑๙ ข้อกระทง รายคู่ที่แตกต่างกันน้อยที่สุดคือ พระนครกับธนบุรี แตกต่างกัน ๓ ด้าน จำนวน ๔ ข้อกระทง ซึ่งจะเห็นว่านักศึกษาของสวนดุสิตความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยาลัยอื่นมากกว่าเพื่อน ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะนักศึกษาของสวนดุสิต เป็นเพศหญิงล้วน แตกต่างจากนักศึกษาในวิทยาลัยครูอื่น ๆ จึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากวิทยาลัยอื่นบ้าง โดยเฉพาะกับสวนสุนันทา ซึ่งแม้จะมีพื้นฐานดั้งเดิมเป็นนักศึกษาหญิงด้วยกัน แต่ปัจจุบันไม่เหมือนกัน ถ้าพิจารณาตามอาจารย์เหตุผลจึงไม่เหมือนกันกับนักศึกษา ส่วนจันทร์เกษมกับบ้านสมเด็จ ก็ยังไม่มี

ธรรมนูญของคณาธิการนักศึกษา อนุบริัน เต็งจะมีธรรมนูญของคณาธิการนักศึกษาได้เพียงลัปตาห์เดียวเมื่อไปสำรวจข้อมูล จึงทำให้นักศึกษาของสถาบัน เหล่านี้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอยู่บ้าง สำหรับพระนคร และอนุบริ มีนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงเหมือนกัน มีธรรมนูญใช้แล้วเหมือนกันแม้ว่าอนุบริจะมีทีหลังก็ตามก็นับว่ามีพื้นฐานต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งสองสถาบัน จึงมีนัยสำคัญน้อยมาก

๖. สมมุติฐานข้อที่ ๔ ชั้นปีและเพศที่แตกต่างกันของนักศึกษา ความคิดเห็นต่อกิจกรรม นักศึกษาย่อมแตกต่างกันด้วย

๖.๑ ชั้นปีที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมย่อมแตกต่างกันด้วย

ความคิดเห็นของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี พบว่าส่วนใหญ่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ คือ ด้านคณะกรรมการนักศึกษามีนัยสำคัญเพียง ๒ ข้อ ใน ๗ ข้อกระทง ด้านอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีนัยสำคัญ ๔ ข้อ ใน ๗ ข้อกระทง ด้านสถานที่อุปกรณ์และระเบียบกฎเกณฑ์มีนัยสำคัญ ๒ ข้อ ใน ๗ ข้อกระทง ด้านการเงินมีนัยสำคัญ ๒ ข้อ ใน ๕ ข้อกระทง ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์มีนัยสำคัญ ๑ ข้อ ใน ๑๑ ข้อกระทง ด้านการจัดกิจกรรมในวิทยาลัยมีนัยสำคัญ ๓ ข้อ ใน ๔ ข้อกระทง และด้านการประเมินผลกิจกรรมมีนัยสำคัญ ๑ ข้อ ใน ๖ ข้อกระทง ผลที่ได้ส่วนใหญ่จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเดิมนักศึกษาของวิทยาลัยครู ทั้ง ๖ สถาบันใน ส่วนกลางยังไม่ใช้นักศึกษาระดับปริญญา เป็นระดับ ป.กศ. บ้าง ป.ป. บ้าง และ ป.กศ.สูง บ้าง รับจากนักศึกษาที่เพิ่งจบจากการศึกษาในระดับ ม.ศ. ๓ ม.ศ. ๕ หรือ ป.กศ. แต่ปัจจุบันวิทยาลัยครูทั้ง ๖ สถาบันผลิตนักศึกษาในระดับปริญญา คือ ป.กศ.สูง และ ค.บ. จึงรับนักศึกษาจากผู้จบการศึกษาในระดับ ม.ศ. ๕ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง รับนักศึกษาจากผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ พวกหนึ่ง และรับจากครูประจำการที่ทำราชการแล้วอีกพวกหนึ่ง เพราะมีนโยบายส่งเสริมครูประจำการ ดังนั้นนักศึกษาวิทยาลัยครูจึงอยู่ในวัยที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่หรือบ้างก็เป็นผู้ใหญ่แล้ว ความคิดเห็นจึงค่อนข้างไปทางเป็นผู้ใหญ่ มีความสุขุมรอบคอบมากขึ้น ไม่เหมือนเดิมที่มีแต่วัยรุ่นที่กำลังมีความคิดอ่านกำลังเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ กัน ปัจจุบันจึงพบว่านักศึกษารายชั้นปีของวิทยาลัยครู-ส่วนกลาง ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และยังพบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละชั้นปี มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ ๑๕.๓-๑๕.๗ ไม่ห่างไกลกันมาก นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามดี และส่วนใหญ่เป็นผู้เคยมีประสบการณ์ในการเคยเข้า

ร่วมกิจกรรม ดังนั้นนักศึกษารายชั้นปีเหล่านี้ย่อมมีความเข้าใจในกิจกรรมไปในทิศทางเดียวกัน ไม่แตกต่างกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าด้านอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมด้านเดียวเท่านั้น ที่มีนัยสำคัญถึง ๔ ข้อใน ๗ ข้อกระทง ซึ่งด้านนี้มักจะพบว่าเป็นปัญหาเสมอ ในสมมุติฐานข้ออื่น ๆ ที่อภิปรายมาแล้ว ดังนั้นน่าจะเน้นวิทยาลัยครูให้ตระหนักในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาให้มาก และควรระลึกด้วยว่าอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมจะต้องมีความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ด้วย สอดคล้องกับ อาร์เธอร์ เจ โจนส์ (Arthur J. Jones) ได้ทำการวิเคราะห์ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่ประสบความสำเร็จว่าจะต้องประกอบไปด้วย ความสามารถที่จะเข้ากับคนอื่นได้ มีความรู้และความสนใจอย่างกว้างขวาง และมีความสนใจในการแนะแนว^๑ และเพื่อให้การวิจัยสมบูรณ์ขึ้นเช่นเดียวกับสมมุติฐานอื่น ๆ เมื่อพบว่ามีนัยสำคัญอยู่บ้าง ผู้วิจัยก็ค้นหารายละเอียดต่อไปว่า รายคู่ชั้นปีใดบ้างที่ความคิดเห็นของนักศึกษาในชั้นปีนั้น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลปรากฏว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมากคือ ค.บ.๑ กับ ค.บ.๒ ความคิดเห็นแตกต่างกันแทบทุกด้านคือ มีด้านการประเมินผลกิจกรรมด้านเดียวที่ไม่แตกต่างกัน รวมข้อกระทงที่แตกต่างกัน ๑๐ ข้อกระทง รองลงไป สูง ๒ กับ ค.บ.๑ แตกต่างกันเกือบทุกด้านยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมในวิทยาลัย รวม ๗ ข้อกระทง รองลงไปอีกคือ สูง ๑ กับ ค.บ.๑ แตกต่างกัน ๓ ด้าน รวม ๖ ข้อกระทง ส่วนรายคู่ที่แตกต่างกันน้อยคือ สูง ๒ กับ ค.บ. ๒ แตกต่างกัน ๒ ด้าน รวม ๓ ข้อกระทงเท่านั้น สิ่งที่พบชี้ให้เห็นว่านักศึกษาในรายชั้นปีไม่จำเป็นว่า เป็นช่วงชั้นปีที่ห่างไกลหรือใกล้กัน ความคิดเห็นจึงจะแตกต่างกัน ระดับเดียวกันเช่น ค.บ.๑ กับ ค.บ.๒ ด้วยกันก็แตกต่างกัน และห้มองเห็นชัดเจนก็คือ นักศึกษา ค.บ.๑ มักจะมีความคิดเห็นแตกต่างจากชั้นปีอื่น ๆ คือ ต่างกับ ค.บ.๒ สูง ๒ และสูง ๑ ตามลำดับ ยิ่งชั้นปีใกล้กันก็ยิ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา ค.บ.๑ เป็นนักศึกษาในช่วงการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยครูมากที่สุด ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูก็มีอยู่ก่อนต่อเนื่องกันมานานแล้ว ค.บ.๒ ก็คุ้นเคยกับวิทยาลัยมากกว่า แต่ก็มีปัญหารองจาก ค.บ.๑ ในเหตุผลเดียวกัน นักศึกษา ค.บ.๑ ยังรับจากผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ บ้าง จากครูประจำการบ้าง บางคนก็ทิ้งการศึกษาไปนาน เมื่อวิทยาลัยครูมีระดับปริญญาจึงหันเข้ามาศึกษาต่อ นักศึกษา ค.บ. จึงเป็นนักศึกษาที่มีปัญหามากกว่า

^๑ Arthur J. Jones, Principle of Guidance, (New York : McGraw - Hill Book Co., 1951), p. 559.

รายชั้นปีอื่น โดยเฉพาะนักศึกษา ค.บ.๑ ย่อมมีความเห็นแตกต่างกับชั้นปีอื่น ๆ มากกว่าเพื่อน

๖.๒ เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษา ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาย่อมแตกต่างกันด้วย

พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางของนักศึกษาจำแนกตามเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีธรรมเนียมของคณาจารย์นักศึกษา และการที่ผู้บริหารกิจกรรมร่วมมือกันอบรมสัมมนากันอยู่เสมอ ทำให้กิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูอยู่ในเกณฑ์ การวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งหกสถาบันมีประสบการณ์ในการ เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในวิทยาลัย ดังนั้นส่วนใหญ่ไม่ว่าต่าง เพศต่างชั้นจึงมีความเข้าใจ มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นที่น่าสังเกตว่าด้านคณะกรรมการนักศึกษาด้านเดียวที่มีนัยสำคัญถึง ๔ ข้อกระทงใน ๗ ข้อ ส่วนด้านอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม มีนัยสำคัญ ๒ ข้อ ใน ๗ ข้อกระทง ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และระเบียบกฎเกณฑ์ไม่แตกต่างกันเลย ด้านการเงินมีนัยสำคัญข้อเดียวใน ๔ ข้อกระทง ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม มีนัยสำคัญข้อเดียวใน ๑๑ ข้อกระทง ด้านการจัดกิจกรรม มีนัยสำคัญ ๒ ข้อ ใน ๔ ข้อกระทง และด้านการประเมินผลกิจกรรม มีนัยสำคัญ ๒ ข้อ ใน ๖ ข้อกระทง และที่น่าสนใจก็คือ ในข้อกระทงที่แตกต่างกันเหล่านี้ ความคิดเห็นของนักศึกษาหญิงสูงกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาชายทั้งสิ้น มีข้อกระทงเดียวเท่านั้นคือข้อกระทงที่ ๕๑ ในด้านการประเมินผลที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาสังเกตปฏิกิริยาของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรม และเก็บรายงานไว้ ข้อนี้เท่านั้นที่นักศึกษาชายมีความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาหญิงคือ $\bar{X}$ ชาย = ๓.๑๕ $\bar{X}$ หญิง = ๒.๒๒ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยธรรมชาติเพศหญิง หัวอ่อน ขยัน อยู่ในระเบียบต่าง ๆ ดีกว่าเพศชาย ดังนั้นวิทยาลัยครูควรตระหนักในเรื่องนี้ ควรหาวิธีโน้มน้าวให้นักศึกษาชายมีความสนใจในกิจกรรมให้มาก การขจัดปัญหาเล็กน้อยเหล่านี้ให้หมดไป จะทำให้กิจกรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การที่ผลของการวิจัยปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกข้อ เป็นเรื่องพิสดารว่า ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมในปัจจุบันนี้มิได้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล แต่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม สภาพความเป็นจริง และประสบการณ์ที่แต่ละวิทยาลัยได้สนับสนุนหรือส่งเสริมกิจกรรมของวิทยาลัยนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้บริหาร อาจารย์ และคณะกรรมการนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณา และสำรวจตนเอง เพื่อหาทางปรับปรุงหรือพัฒนากิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะผลจากการวิจัยได้ยืนยันว่า ปัจจุบันความคิดเห็นของอาจารย์และนัก

ศึกษาไม่แตกต่างกันในแต่ละสถาบันจึงน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. เนื่องจากวิทยาลัยครูส่วนกลางอยู่ในสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน เพราะอยู่ในกรุงเทพมหานครด้วยกัน ผู้บริหารน่าจะได้มีการสัมมนา ประชุมตกลงกันวางแผนใหญ่ในการร่างธรรมนูญองค์การนักศึกษาให้เหมือนกัน อาจให้แตกต่างกันในข้อปลีกย่อยตามสภาพของวิทยาลัยได้ ทั้งนี้เพื่อการจัดกิจกรรมในวิทยาลัยครูในส่วนกลางมีทิศทางหลักไปในทิศทางเดียวกัน

๓. เพื่อให้ได้อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิทยาลัยครูควรจะได้พิจารณาคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่มีคุณลักษณะเหมาะสม โดยจัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเป็นการเฉพาะ และกำหนดคุณสมบัติ พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมบางประการ และคณะกรรมการคัดเลือกควรประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม และคณะกรรมการนักศึกษาด้วย

๔. เพื่อประสิทธิภาพของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและบุคลากร ทางด้านกิจกรรมนักศึกษา วิทยาลัยครูควรหาทางที่จะให้บุคคลเหล่านี้ มีความรู้ ความเข้าใจ หน้าที่ของเขาเพิ่มขึ้น โดยการจัดให้มีการสัมมนา เพื่อชี้แจงหลักการและจุดมุ่งหมายและวิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนจัดให้มีการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และมีการปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลเป็นอย่างดี

๕. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและบุคลากรทางด้านกิจกรรมนักศึกษา วิทยาลัยครูควรได้มีการพิจารณากำหนดบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรทางด้านกิจกรรมนักศึกษาให้ชัดเจนและแน่นอน ทั้งนี้โดยเป็นที่ตกลงร่วมกันจากการปรึกษาหารือระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และควรจะได้รวบรวมไว้ในคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมและบุคลากรด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เพื่อแจกให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมและบุคลากรด้านกิจกรรมทุกคน

๖. เพื่อเป็นแนวทางแก่อาจารย์และนักศึกษา จะได้มีความคิดเห็นมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน วิทยาลัยครูควรมีการจัดพิมพ์คู่มือเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาทุกด้าน ทั้งระเบียบ กฎข้อบังคับ นโยบายของวิทยาลัย ธรรมนูญองค์การนักศึกษา รายการปฏิทินการจัดกิจกรรม รายละเอียด

ต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้เป็นคู่มือแก่อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยจะได้เข้าใจ ปัญหาต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมดีขึ้น เป็นการลดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ลง

๗. เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักศึกษา เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วิทยาลัยควร วางแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจน และติดตามการประเมินผลทุกครั้ง เพื่อแจ้งให้อาจารย์ และนักศึกษาได้ทราบ อันเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกของสถาบันทุกคนมีการตื่นตัวและให้ความสนใจใน กิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัย

๘. ในด้านการเงินควรมีคณะกรรมการตรวจสอบและรายงานผลให้อาจารย์และนักศึกษา ทราบอย่างแจ่มแจ้งทุกขั้นตอน และทุกระยะที่มีการรับจ่ายเงินส่วนกิจกรรมนักศึกษา การเงินควรถือ เป็นเรื่องสำคัญเพราะหากผิดพลาดจะประสบความล้มเหลว ควรวางระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตาม ระเบียบของการเงิน แล้วชี้แจงให้สมาชิกของสถาบันทราบโดยประชุมชี้แจง หรือประชาสัมพันธ์ทาง เอกสาร ทางคู่มืออาจารย์และนักศึกษา ฯลฯ

๙. เพื่อให้อาจารย์ในวิทยาลัยครูได้ปฏิบัติงานในกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหาร ควรได้กำหนดอัตราสำหรับบุคลากร เพื่อมาปฏิบัติงานในหน้าที่พิเศษโดยเฉพาะ และไม่ลืมที่จะพิจารณา ความดีความชอบของบุคลากรและอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป

๑. เนื่องด้วยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในด้านกิจกรรมในวิทยาลัยครูอยู่เสมอ จึงควรมี การวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูทุกช่วงระยะเวลา ๕ ปี หรือเมื่อมีช่วงการเปลี่ยนแปลงทางกิจกรรมเกิดขึ้น

๒. ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู ส่วนกลางและวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

๓. ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา อื่น ๆ เช่น ในระดับมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยเอกชน วิทยาลัยอาชีวศึกษาให้กว้างขวางออกไป ยิ่งขึ้น